

Interpretatie uitslagen

Worminfecties Tankmelk 2018

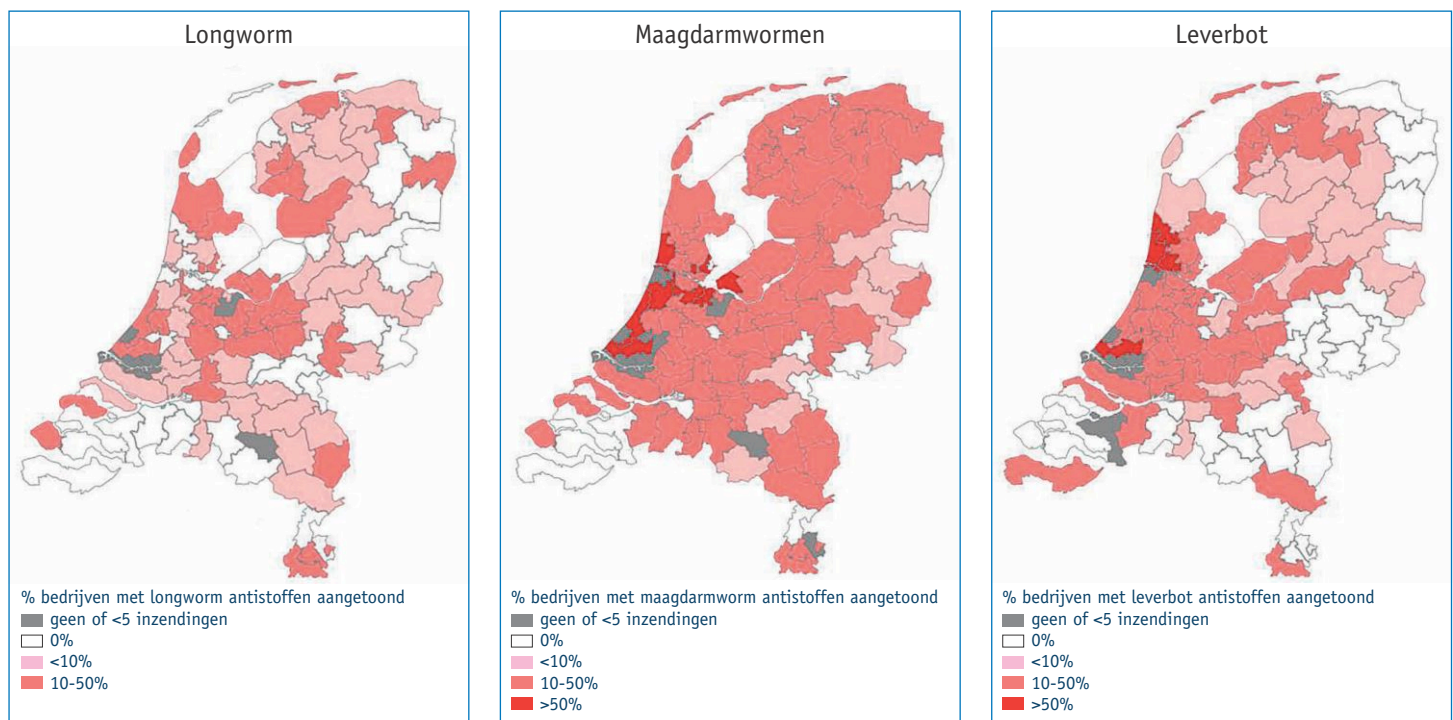
Er waren in 2018 iets minder tankmelkuitslagen met antistoffen tegen maagdarmwormen of leverbot dan het jaar ervoor. Het percentage uitslagen waarin antistoffen tegen longworm werd vermeld lag daarentegen iets hoger dan in 2017. Dit blijkt uit de analyse van de uitslagen van het abonnement Worminfecties Tankmelk van 2018.

De tankmelk van deelnemers aan Worminfecties Tankmelk wordt jaarlijks twee keer onderzocht op antistoffen tegen longwormen en één keer op antistoffen tegen maagdarmwormen en leverbot. De uitslagen van deze onderzoeken zijn in sommige gevallen te gebruiken bij de keuze om wel of niet te behandelen. Deze gegevens maken het ook mogelijk, en dat is belangrijk, om de besmettingsdruk in relatie tot weerstandsofbouw bij het jongvee te monitoren.

Uitslagen 2018

Op basis van de analyse van de uitslagen van 2018 is te zien dat het percentage tankmelkuitslagen waarbij antistoffen tegen maagdarmwormen of leverbot is aangetoond iets lager ligt dan in 2017. Dit komt door de droge zomer van 2018. Een droge omgeving is namelijk niet alleen voor de cyclus van de leverbotslak ongunstig, maar ook voor de larven van maagdarmwormen.

Het percentage uitslagen waarbij antistoffen tegen longworm zijn aangetoond ligt iets hoger dan vorig jaar. Het zou kunnen dat de op mestflatten groeiende schimmel *Pilobolus*, die nodig is om de longwormlarven over de weide te verspreiden, zich dit jaar door de warmte goed en snel kon ontwikkelen.

Figuren 1 t/m 3: Percentages bedrijven met (zeer) veel antistoffen, aangetoond per regio. Van links naar rechts: 1. longworm, 2. maagdarmwormen en 3. leverbot.

Regionale verschillen

GD heeft per regio inzichtelijk gemaakt wat in 2018 de percentages bedrijven waren met (zeer) veel antistoffen tegen de verschillende wormsoorten. De uitslagen laten zien dat bedrijven in bepaalde gebieden in Nederland een groter risico liepen op een besmetting dan bedrijven buiten deze gebieden. Zo werden relatief vaak (zeer) veel antistoffen tegen maagdarmworm of leverbot gevonden in gebieden dichtbij de Noord- en Zuid-Hollandse kust.

Longworm

In tankmelk zijn soms antistoffen tegen longworm te vinden zonder dat er zichtbare ziekteverschijnselen zijn. In die gevallen is het niet direct nodig om de melkkoeien te behandelen. Het geeft wel aan dat u heel alert moet zijn op hoesten. Als dieren hoesten door longworm is dat wel een duidelijke reden om te behandelen. De uitslag geeft ook en vooral aanleiding om eens kritisch te kijken naar verbetermogelijkheden voor de weerstandsopbouw van het jongvee. Om goede weerstand op te bouwen is een (lichte) besmetting met longwormlarven nodig. Op weides waar alleen jongvee loopt, zijn deze larven vaak niet of weinig aanwezig. Jongvee dat achter de koeien aan weidt, doet wel vrijwel altijd een (lichte) infectie op.

Maagdarmworm

Ook bij maagdarmwormen geldt dat behandelen van de koeien puur op basis van een tankmelkuitslag niet ons advies is. Alleen als de productie van vaarzen of verse koeien ook tegenvalt en hier geen andere verklaring voor is, kunt u in overleg met uw dierenarts besluiten om een behandeling in te zetten. Ook hier geldt dat de uitslag vooral informatie geeft over de opbouw van immuniteit bij het jongvee in relatie tot de besmettingsdruk bij melkkoeien tijdens het afgelopen weideseizoen. Deze informatie is dus ook in dit geval goed te gebruiken om het weide- en wormmanagement van het jongvee te evalueren en waar nodig bij te stellen.

Leverbot

Antistoffen tegen leverbot kunnen tot wel anderhalf jaar na de infectie aanwezig blijven. De uitslagen voor leverbotantistoffen hebben daarom vooral waarde op die bedrijven waar antistoffen worden aangetoond, terwijl dat vorig jaar niet het geval was. Dit is de reden dat er, ondanks dit droge, warme jaar met nau-

welijks leverbotslakken, toch nog bedrijven zijn waarbij veel antistoffen in de tank zijn aangetoond. Zeker dit jaar is het, gezien de geringe kans op leverbotinfectie, zaak om alleen te behandelen als de diagnose is gesteld. Door middel van selectief mestonderzoek van bepaalde groepen dieren (bijvoorbeeld jongvee, vaarzen, droge koeien of melkkoeien) is het mogelijk te controleren of daadwerkelijk levende (volwassen) botten aanwezig zijn. In dat geval is behandeling zeker aan te raden.

Weidemanagement

Vooraf voor veehouders in de gebieden waarin (zeer) veel antistoffen tegen maagdarm- en longwormen worden aangetoond, is het goed om voorafgaand aan het volgende weideseizoen het weidemanagement van uw jongvee met de dierenarts te bespreken. De Wormsleutel (www.gddiergezondheid.nl/wormsleutel) kan helpen om, afhankelijk van het beweidingssysteem, de juiste momenten te kiezen voor diagnostiek en op basis hiervan de keuze te maken voor een eventuele behandeling. Zeker in geval van aanwezigheid van leverbot op uw bedrijf, is het verstandig om dieren niet te weiden op laaggelegen en slecht ontwaterde percelen. Kartering van uw percelen kan u helpen in keuzes rondom beweiding.

MEER WETEN OVER DE AANPAK VAN WORMINFECTIES?

WWW.GDDIERGEZONDHEID.NL/WORMINFECTIES

Al sinds 2002 houdt de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) zich intensief bezig met de uitvoering van de diergezondheidsmonitoring in Nederland. Hiervoor werken wij nauw samen met onder andere de diersectoren, de zuivel, het ministerie van LNV, dierenartsen en veehouders. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Samen werken we aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving.